



Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
T.a.v. drs. P. de Krom
Anna van Hannoverstraat 4
2595 BJ Den Haag

datum

Utrecht, 19 oktober 2011

onderwerp

Gevolgen van het wetsvoorstel wijziging Wet werk en bijstand voor de berekening van de beslagvrije voet. Gaan kinderen meebetalen aan de schulden van hun ouders?
Kamerstuk. nr: 32 815...

Contactpersoon

mr. A.J. Moerman

Referentie

00/00132SW

Geachte heer De Krom,

Het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet werk en bijstand heeft ingrijpende gevolgen voor burgers die aangewezen zijn op een bijstandsuitkering. Vanuit verschillende maatschappelijke organisaties is hier al aandacht voor gevraagd.

De Landelijke Organisatie Sociaal Raadslieden (MOgroep/LOSR) wil met deze brief ingaan op een aspect dat in de discussie nog onderbelicht is gebleven, namelijk de gevolgen van het wetsvoorstel voor de hoogte en de wijze van berekening van de beslagvrije voet.

Meerderjarige kinderen betalen mee

In het wetsvoorstel is in art. XXVI van het wetsvoorstel een wijziging van art. 475d Rv opgenomen. Deze wijziging houdt ondermeer in dat de beslagvrije voet niet meer afgeleid zal zijn van de echtparennorm, maar van de nieuwe gezinsnorm. Dus ook hiervoor geldt dat aan ouders en meerderjarig thuiswonende kinderen een gezamenlijke beslagvrije voet toekomt.

In de huidige situatie is het zo dat bij beslag op inkomen alleen de partner van de schuldenaar indirect meebetaalt aan de schulden. De beslagvrije voet die geldt voor het beslag op het inkomen wordt namelijk verminderd met het inkomen van de partner tot maximaal de helft van de beslagvrije voet. Wanneer de wetswijziging wordt doorgevoerd zal ook het inkomen van meerderjarige kinderen meetellen bij de berekening van de beslagvrije voet. Zij gaan dus indirect meebetalen aan de schulden van de ouders

Voorbeeld

Het huishouden bestaat uit een vader, moeder en een 20-jarige zoon. Ze ontvangen per maand de volgende inkomsten:

- vader ontvangt een WAO-uitkering € 1500
- moeder ontvangt een heffingskorting minstverdiende partner € 167
- zoon werkt in een fabriek en ontvangt € 500

Een gerechtsdeurwaarder legt beslag op de WAO-uitkering. Afgezien van de woonkosten en premie ziektekostenverzekering bedraagt de beslagvrije voet volgens de huidige berekening:

Huidige berekening beslagvrije voet

- | | |
|--|-------------------|
| - basisnorm beslagvrije voet echtparen | € 1.187,87 |
| - inkomen partner tot maximaal helft beslagvrije voet (593,94) | € <u>167,00</u> - |
| beslagvrije voet | € 1020,87 |

Dit betekent dat het UWV maandelijks € 479,13 (=1500-1020,87) aan de gerechtsdeurwaarder moet afdragen

Toekomstige berekening beslagvrije voet

- | | |
|--|-------------------|
| - basisnorm beslagvrije voet gezin | € 1.187,87 |
| - inkomen gezinsleden tot maximaal helft beslagvrije voet (593,94) | € <u>593,94</u> - |
| beslagvrije voet | € 593,93 |

Dit betekent dat het UWV maandelijks € 906,07 (=1500-593,93) aan de gerechtsdeurwaarder moet afdragen

Dit voorbeeld laat zien dat het inkomen van meerderjarige kinderen meetellen in de berekening van de beslagvrije voet en dat ze dus indirect meebetalen aan de schulden van hun ouders. Overigens het omgekeerde kan natuurlijk ook. Wanneer in dit voorbeeld de zoon een schuld zou hebben en op zijn inkomen beslag zou zijn gelegd, zou de beslagvrije voet verlaagd worden met het inkomen van zijn ouders. Dit met het gevolg dat zijn volledige inkomen wordt afgedragen aan de gerechtsdeurwaarder en dus de ouders indirect meebetalen aan de schulden van hun zoon.

Studerend of zorgbehoevend

Volgens het wetsvoorstel wordt voor de verlening van bijstand een uitzondering gemaakt voor studerende kinderen. Art. 4 lid 2 WWB van het wetsvoorstel bepaalt namelijk dat het kind niet als meerderjarig kind in de zin van de WWB wordt aangemerkt (en dus niet deel uit maakt van het gezin), wanneer het kind:

- inkomen ontvangt dat niet meer bedraagt dan €1 023,42 per maand, en;
- onderwijs volgt, en;
- in aanmerking kan komen voor studiefinanciering of tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten.

Niet alleen voor studerenden maar ook voor zorgbehoevenden wordt een uitzondering gemaakt. Art. 4 lid 5 WWB van het wetsvoorstel bepaald namelijk dat het college van B&W op verzoek een persoon vanwege zorgbehoevendheid bij de vaststelling van het recht op bijstand in plaats van als gezinslid als alleenstaande kan aanmerken.

Het is de vraag of deze uitzonderingen die gelden bij de bijstandsverlening, doorwerken in de berekening van de beslagvrije voet. Zoals wij het interpreteren is dit wel het geval voor studerenden en niet voor zorgbehoevenden.

Art. 475d lid 2 Rv volgens het wetsvoorstel verwijst naar het gezinsbegrip in art. 4 lid 1 onder c WWB. Onderdeel van de definitie gezin is het begrip meerderjarig kind. Art. 4 lid 2 WWB bepaalt dat studerenden onder bepaalde voorwaarden niet worden aangemerkt als meerderjarig kind en daardoor dus ook geen onderdeel uitmaken van het gezin. Op basis hiervan komen wij tot de conclusie dat studerende kinderen met een inkomen niet meer dan € 1023,42 per maand ook voor de berekening van de beslagvrije voet niet tot het gezin worden gerekend.

Voor de uitzondering die geldt voor zorgbehoevenden ligt dit anders. Deze uitzondering geldt immers alleen indien het college van B&W dit heeft bepaald. De uitzondering kan derhalve alleen een rol spelen bij de berekening van de beslagvrije voet wanneer men bijstand ontvangt en het college van B&W heeft bepaald dat de betreffende persoon niet tot het gezin behoort.

Onwerkbaar voor de gerechtsdeurwaarder

De reikwijdte van het wetsvoorstel gaat veel verder dan die van de bijstandsuitkering. Sociale diensten vinden de wetswijziging ingewikkeld en moeilijk uitvoerbaar. Dit zal des te meer gaan gelden voor de gerechtsdeurwaarder die de beslagvrije voet moet vaststellen. Die beschikt immers over minder informatie dan de sociale dienst.

In de huidige formulering van art. 475d lid 1 Rv moet de gerechtsdeurwaarder vaststellen of er sprake is van een echtgenoot of geregistreerd partner als bedoeld in art. 3 van de Wet werk en bijstand. Volgens het wetsvoorstel moet de gerechtsdeurwaarder vaststellen of sprake is van een schuldenaar die kan worden aangemerkt als behorend tot een gezin als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel c, van Wet werk en bijstand. Dat is veel complexer.

Schuldregeling en wsnp

De invoering van de gezinsnorm heeft niet alleen gevolgen voor de beslagvrije voet en daarmee voor situaties dat er loonbeslag is gelegd. De wetswijziging zal ook doorwerken in een buitenwettelijke schuldregeling en wsnp. De beslagvrije voet vormt hier immers ook de basis voor het berekenen van het zogenaamde vrij te laten bedrag.

Geen technische wijziging

De aanpassing van de beslagvrije voet aan de nieuwe gezinsnorm is in het wetsvoorstel zonder nader toelichting opgenomen. Gezien de grote impact van deze wijziging is het echter geen technische wijziging. Immers:

- Het wetsvoorstel heeft tot gevolg dat kinderen indirect meebetalen aan de schulden van hun ouders. Voor werken aan een toekomst is dit een slechte start.
- De beslagvrije voet berekening is al complex en wordt nu nog complexer.

Vragen

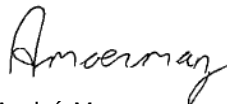
Middels deze brief willen wij u de volgende vragen stellen:

1. Is het uw bedoeling dat kinderen meebetalen aan de schulden van hun ouders?
2. Zijn er alternatieven overwogen waarbij deze doorwerking niet plaats vindt?
3. Is het voor gerechtsdeurwaarders met deze wetswijziging nog uitvoerbaar om de beslagvrije voet correct te berekenen? Hetzelfde geldt voor de overheid die in de rol van schuldeiser veelal ook de beslagvrije voet zal moeten berekenen.

In afwachting van uw reactie,



Saskia Noorman - den Uyl
Voorzitter LOSR



André Moerman
Voorzitter signaleringscommissie LOSR

I.a.a. Eerste kamer, commissie sociale zaken en werkgelegenheid